

Шумадијски коридор

Александар Рудник
Милановић*

Правци развоја транспортне мреже Европске уније су од њеног оснивања били правци који настају на ослоначким тачкама развоја њених региона, који повезани у систему мреже транспорта представљају снажне одрживе и интензивне правце развоја. Ради разматрања потреба за улагање у инфраструктурну мрежу западног Балкана, њену даљу изградњу и обнову, основана је Транспортна опсерваторија за Југоисточну Европу (SEETO), преко које се утврђују приоритети за финансирање инфраструктурних пројеката за Албанију, Босну и Херцеговину, Црну Гору, БЈР Македонију, Хрватску, Србију, укључујући УНМИК Косово (UNHCR 1244).

За потребе израде Просторног плана Републике Србије, током 2008. године покренута је израда стратешких докумената попут „Стратегије развоја железничког, друмског, водног, ваздушног и интермодалног транспорта у Републици Србији од 2008. до 2015. године” (2008) Те мапе су имале директну реализацију кроз дефинисање приоритета за даљу реализацију инфраструктурних коридора Србије. Међутим, поједини значајни правци транспорта у Србији, попут коридора Лапово–Крагујевац–Катрга, нису интегрисани у SEETO документацију. Ти свакако значајни пропусти су пре свега последица лоше постављеног концепта Просторног плана Србије (2010) у којем је веза коридора Е75 и Е763 преко Крагујевца означена као планирани ауто-пут, али се Крагујевцу тада ипак не додељује статус урбаног центра међународног значаја услед наводног демографског „дефицита”, већ се Крагујевац ставља у низ градова са значајно мањим капацитетима. Да ли је те 2010. године било потребно некое посебно образлагати међународни аспект поменутих функција града Крагујевца?

Такође, није потребно ни појашњавати чињенице да Крагујевац са околине свакако има потребан број становника за ниво НУТС 2. Ти подаци

јасно стоје у Просторном плану Општине Крагујевац (2008), па се може извући једини логичан закључак а то је да је те 2010. политички интерес представника тада владајуће гарнитуре био да се Крагујевац пребаци на ниво НУТС 3, са статусом којим град на овом нивоу губи могућност потраживања средстава из Европског фонда за регионални развој који финансира програме полазећи од нивоа НУТС 2 или је ипак у питању било само нестручно и немарно руковођење Просторним планом Републике Србије! Последице таквог планирања су стављање Крагујевца ван инвестиционих приоритета Србије, али и ван SEETO приоритета, упркос постојању Клиничког центра Крагујевац ка којем

Пут Крагујевац–Баточина

гравитира два милиона становника (само из правца југозападне Србије овај Клинички центар опслужује преко милион становника који се ка њему превозе управом незапочетим делом трасе ауто-пута ка Чачку), постојању акумулације језера Гружа, са које се неколико градова у региону снабдева водом, а преко које се и даље превозе цистерне са опасним материјама (реализацијом ауто-пута ка Чачку такав облик транспорта би био измештен ван зоне језера Гружа), и коначно лоцирању Компанија

FСА СРБИЈА д.о.о. Крагујевац (са брзином транспорта аутомобила железницом од 40 km/h), Сименса и компаније „Милановић инжењеринг” управо у Крагујевцу (без могућности транспорта ауто-путем ка коридору 11). Не мање значајна чињеница је и да би завршетком дела ауто-пута ка Чачку (Крагујевац–Катрга) била успостављена веза са аеродромом „Морава” у Лађевцима, веза са којом би привредни раст Крагујевца и његовог окружења били дугорочно стратешки осигурани, баш као и сама функција поменутог аеродрома.

Најаве министарке проф. др Михајловић у медијима, на тему обилазница око Крагујевца и ауто-пута ка Чачку (из 2015, 2016, 2017), упркос њеном личном ангажовању да Крагујевац стави на листу приоритета, нису резултовале конкретним активностима (изу-

АФОРИЗМИ

Милан Р. Симић

- Диплому сам добиоgratis. Платио сам само испите.
- О живима у Србији све најлепше.
- Дошници су дописни чланови режима.
- Знаш да не читате романе. Због вас и пишем афоризме.
- Хоћете правду? Немате ви те паре.
- Борили бисмо се до последњег, али он је први дезертирао.
- Уметност је на врхунцу. Плагира ко кога стигне.
- Обострана издаја: издао сам нову књигу, нова књига издала је мене.
- Савремене демонстрације: народне масе делују појединачно.

- Не знамо шта да радимо са рупама у закону. Од режима до режима све више их је и више.
- Одрођени су спремни за поновно бра-таубилаштво.
- И дезертери су врло битни учесници рата.

Зоран Т. Појовић

- Ја се не слажем са свим оним што је написано у мојој новој књизи. То је моје право као читаоца.
- Мисао је најбржа на свету. Зато ми увек побегне.
- Живети као сав нормалан свет није тешко, али је досадно.
- Моје афоризме преводите са енглеског на српски да би их цео свет разумео.

Калимеро и Срби

Миодраг Д. Иињавић*

Ми, Срби, много пута подсећамо на смешно-тужног Калимера – јер: увек нам је неко крив! А то је, и по бојем и, по људском – неправда, дабоме. Ретко кад смо се пак запитали: нисмо ли то ми, макар и случајно, бар за · понешто криви? Није ли један од најмудријих међу нама – нека · опросте браћа Црногорци за то и њему, а и нама који га, ето – својатамо – с разлогом упозоравао, има већ више од једнога „вијека” · да је „овај свијет тиран тиранину, а камоли души благородној”? Ајде и да одбацимо оно по · вас свијету нека и с гнушањем прихваћено да је „човек човеку вук”, па и како су нас марксистички моралисти учили тумачећи дијалектику јединства и борбе супротности, али уважимо бар ону војничку мудрост – да се у рату увек осматра од сопствене положаја ка непријатељу. Никако обрнуто! Јер – непријатељ, може бити, већ зашао међу нас...

У време када је нама Србима претито не само нови егзодус, већ и неки, недаобог, нови Јасеновац, крашке јаме, Глина и нека нова Голгота – верујем у то · сви смо били јединствени и у страху и у осуди. Али, понекоме од · нас бар у „крајичку ока” остало је у сећању да смо, како Црњански описа у „Сеобама”, били попут наших предака који се еуфорично и боре, тако веселе али – најжалост и гину у свом Славонско-подоунавском „пол-

ку”! Људи чине нацију, па је, најжалост, многокад чак и непаметно очекивати да ће други увек и у свему, бити, онакви како бисмо ми желели да их видимо. Мени лично, мржња и псовке на рачун Фрање Туђмана, Ругове, једног или другог Изетбеговића и сличних никада нису били ни израз мудрости. Понешто од судара нација и народа доживљавао сам покушавајући да Албанце убедим да не напуштају школски систем и, поред легалних школа, импровизишују јојекатске школе, прво на територији своје „Републике Косова”, а затим наравно – националне државе! Много шта ни посланици републичке скупштине, а ни врховно руководство Србије није схватало озбиљно. И – догодило се шта се догодило, а и данас се догађа.

Далеко смо од тога да у свему и за све налазимо оправдања ни по Његошевом игуману Стефану, а још мање по Хопсу. Али, више је него алтруистички очекивати да ће генерал Туђман навјигати и више волеги, ради неког анационалног хуманизма, Србе него националистички острашене Хрвате којима и сам припада и у коме они виде новог поглавника! Па, зашто онда ми сада мудрујемо и потеземо прастару војничку стратешку мудрост, и то научену у билећанском „колеџу” некадашње ПШРО? Управо зато да, као наивни Калимери деченијама, чак можда и векови-ма у вучјој борби не само појединачна већ и нација, религија, читавих сис-

► Прилози објављени у рубрици „Погледи” одражавају ставове аутора, не увек и уређивачку политику листа

МЕЂУ НАМА

Редакција задржава право на скраћење и опрему свих објављених прилога. Рукописи се не враћају. Текстове шаљите на адресу: ПОЛИТИКА (Међу нама) Трг Политика 1 11103 Београд или електронским путем на адресу: medjunama@politika.rs

(Дез)информисање клијената

Популарни двојац Јована и Срђан недавно су се преселили са ТВ Пинк на ТВ Прва. Данас смо схватили да се нису преселили сами, већ да је на ТВ Прва стигао и Верољуб Дугалић, да настави да залуђује јавност својим пристрасним тумачењем закона, а све у сврху застрашивања клијената банака да ће уколико туже банку трпети велику штету, те да треба да окрену леђа својим адвокатима који, узгред, листом добијају пресуде у њихову корист. До скоро је тврдио да банке имају право да повећавају каматну стопу према својој пословној политици. Претрпео је комплетан пораз, судови су пресудили у корист клијената, а Народна банка Србије донела закон којим се забрањује једнострано повећање каматне стопе на основу пословне политике банке. Корисници су обештећени плаћеним износом увећаним за затезну камату. Овај банкарски стручњак овог пута тумачи став Високог касационог суда (ВКС). Тврди да банке могу наплаћивати трошкове обраде кредита према својој пословној политици. Ово је у јутарњој емисији ТВ Прва поновио више пута. Верољуб Дугалић рачуна да ће својом дезинформацијом обесхрабрити грађане да туже банку, а он сам ће тиме оправдати своје постојање. Истина је следећа: Став ВКС је да банка може наплатити трошкове обраде кредита само ако је у уговор унела таксативно набројане трошкове и исказала њихову цену. Од 2007. године,

ниједна банка није уговором предвидела овако приказане трошкове обраде, већ је овај трошак исказивала одређеним процентом. Зато ће свако ко буде тужио банку, добити спор, управо на основу става ВКС. Ако банке у будућим уговорима буду приказале ове трошкове на начин како је у свом ставу навео ВКС, тако да клијенту буде непобитно јасно шта плаћа, моћи ће да наплаћује трошкове обраде кредита.

Наташа Узелац,
Нови Београд

Озна није одговорна за догађаје у Добрујевцу

„Политика” је 1. октобра ове године, у рубрици „Међу нама”, објавила допис Часлава Радисављевића из Ниша под насловом „Неправда исправљена после 75 година”, у коме аутор наводи да су партизани 3/4. септембра 1943. године, по наређењу комесара Озне Момчила Сибиновића, починили злочин над петорицом недужних сељака у селу Добрујевцу код Бољевца. Ради правилног информисања читалаца, изнећу неке податке о немилостивом догађају који је у свом тексту описао господин Часлав. Прво, Момчило Сибиновић 1943. године није никако могао да буде комесар Озне, јер у то доба није ни постојала. Друго, одлуку о кажњавању смрћу поменутих групе сељака из Добрујевца донела је команда Тимочког батаљона НОВЈ, на чијем су челу били командант Василије Ђуровић Жарки и политички комесар Бранко Поповић.

Овај догађај је у својој књизи „У сенци Ртња”, на страни 171, описао је Миодраг Марковић, аутор више дела из НОБ у овом крају. Исте податке износи и у својој књизи „Бољевац и околи-на у НОБ 1941–1945.” на страницама 244, 245 и 246. Ово несрећно село у Другом светском рату претрпело је велике трауме: 16 мештана (Милорад Сибиновић, Живан Дамјановић, Илија М. Милосављевић, Милан Спасић, Живан Милутиновић, Милан Радојковић, Раја Крстић, Доброслав Станојевић, Милета Милетић, Никола Савић, Гмитар Живковић, Алекса Антанасковић, Драгић Милетић, Живан Младеновић, Радомир Јовић и Радојко Вељковић) заклани су припадници четничке организације, док су петорица (Адам Станковић, Љубомир Пауновић, Сава Антанасковић, Милосав Савић, Видоје Јаблановић) ликвидирани на друге начине. Од ове петорице само су једног стрељали Немци. Да парадокс буде већи, из села су само шесторица поинула у борбама, и то тројица као припадници НОВЈ, а тројица као припадници четничких формација у борби против партизана. Миодраг Јовић, За ОО Субнор Бољевац председник

Пуно посла за инжењере

Поводом двадесет година постојања и рада Академије инжењерских наука Србије (АИНС), професор Машинског факултета, др Петар Б. Петровић, пише у чланку „Без снажног инжењерства нема снажне привреде” („Поли-

тика”, 24. септембар 2018) да се Србија може похвалити богатом инжењерском традицијом и талентом за инжењерство, што се за протеклих 25 година не може рећи. Многе производне фирме су затворене. У енергетици нисмо успели да завршимо ТЕ ТО Колубара Б, започету 1983. године, која је требало да производи струју и греје Београд; нисмо успели да изведемо грејање Београда ни из Термоелектране „Никола Тесла А” (ТЕНТ-А). Нисмо успели да смањимо штетан утицај термоелектрана на околину. Немамо уз термоелектране постројења за одсуспоравање, па сумпорни и азотни оксиди одлазе у ваздух и заједно са пепелом лоше утичу на здравље људи. Наше здравство је у току најновијих светских достигнућа у погледу знања и опреме за лечење разних болести, али наше инжењерство не може да изгради постројења за заштиту околине од разних отпада и спречи појаве болести, и тако смањи патње људи и трошкове у здравству. Да ли ће уважени академици, поводом овог јубилеја покушати да поврате значај нашег инжењерства и подигну га на потребан ниво, зависи од њих, али и од других инжењера. У сваком случају, постоји огроман простор за инжењерски рад, а од нас зависи да ли ћемо, симболично речено „узети метлу и лопату” и почистити двориште и почети сами да се развијамо и улажемо свој рад и знање, или ћемо и даље чекати да ради неко други. Миољуб Станковић, дипл. маш. инж.